

Bloggbesökarbeteenden

Vad påverkar kommentering av inlägg?

Slutsatser i metodik och resultat

Sociologi GR (B)

Delkurs 2 – Sociologisk Metod

Uppgift 4 – Slutsatser av metoder och resultat

Publicerat och inlämnat 2009-01-09
1830 ord inklusive rubriker

Peter Axelsson
<http://www.peterA.se>

Institutionen för samhällsvetenskap
Mittuniversitetet HT09

1. Skillnader mellan delstudierna och metoderna

Skillnader i resultat

Jag studerade samma fenomen i de tre delstudierna, och riktade in mig på att undersöka hur besökare på bloggar skriver kommentarer på innehållet. Det är en del av mitt starka intresse för sociala medier på Internet och dess påverkan på våra relationer i samhället. Resultaten från de tre delstudierna både liknar varandra och skiljer sig åt.

I delstudie ett gjorde jag en observation där jag studerade skrivna kommentarer på min egen blogg på www.peterA.se och hur de fördelade sig på inlägg med olika karaktäristika. Jag hittade ingen koppling till publiceringstakten, men identifierade signaler om att ämnet är viktigt. Kategorierna *Bilder*, *Böcker* och *Ledarskap* gav få eller inga kommentarer, medan *Människor* och *Om mig* hade flest kommentarer. Det var alltså inlägg om människor i allmänhet och mig själv i synnerhet som verkade locka kommentarer.

I delstudie två gjorde jag en dokumentanalys där jag gick igenom dokument av varierande kvalitet och ursprung, alla åtkomliga på Internet. Ur dessa drog jag slutsatserna att det krävs volym för att få kommentarer och interaktion. Jag studerade också åsikter om att den som kommenterar någon annans blogg på ett sätt *förtjänar* en kommentar själv, och att detta förstärks av den relation som skapas mellan skribenten och läsaren.

Den tredje delstudien gjordes med hjälp av en gruppintervju med två personer. Ur intervjun fick jag material som vid analys pekade på att relationerna på nätet liknar relationerna i verkligheten med några olika undantag. Det är alltså liknande mekanismer som avgör om någon är populär på en fest, ett kontor eller i kamratkretsen som när en person drar besökare och kommentarer på nätet. Bloggar om människors livsöde är alltså populära. Kommentarer ges också på inlägg som inbjuder till dialog och relationsbyggande, och skrivandet på bloggen är en del av relationer jag har med alla som finns tillgängliga på nätet.

Det är på ett sätt stor skillnad mellan de tre undersökningarna, men samtidigt går det att se en röd tråd och en historisk utveckling i dem. Den första observationen pekade på innehållet som viktig parameter, medan dokumentanalysen pekade på volym och relationer och den avslutande intervjun lyfte fram dialogen och relationen över nätet som väldigt likt vanliga relationer *in-real-life*. Detta skulle kunna ses som en bekräftelse på att den första observationen var rätt ute, om än väldigt grund och nästintill inskränkt i sina slutsatser jämfört med de senare uppgifterna. De tre resultaten kan ses som naturliga steg i en forskningsprocess och bekräftar varandra i både sin likhet och olikhet.

Drivkrafter bakom skillnader

Att resultaten skiljer sig åt är inte konstigt med tanke på att de genomförts av mig i skilda delar av min sociologiska forskningsutveckling. Jag var väldigt grund inom kvalitativ metodik när jag började med uppgift ett, men blev snabbt mer effektiv och modig för varje uppgift. Det har nog påverkat mest, men jag tror också att den skilda metodiken i de tre uppgifterna färgar innehållet i slutsatserna. Det kanske är orättvist att tycka så, men jag upplever att observationer ger bra data att analysera, men väldigt liten förståelse till vad det är som driver människors beteende. Det var först i sista uppgiften, i samband med intervjun, som jag fick en djupare förståelse för samband och skeenden. Metoderna kompletterar dock varandra, och att observera beteenden utifrån de nya insikterna skulle ge ytterligare spännande underlag.

Skillnader i metodik

Att använda sig av olika metoder för att skaffa sig empiri till analyser har sina sidor. Det finns flera fördelar i och med att det ger ett brett underlag med flera olika vinklingar, och kan användas till metodologisk triangulering (Merriam, 1994:85) (Silverman, 2005:121), men ger samtidigt en mer komplex och tidsödande datamängd att analysera (Silverman, 2005:348f).

Jag gillar personligen observationen eftersom den kan ge ett objektivt underlag att använda sig av i senare intervjuer. Ett spännande exempel på det är Anders Neergards undersökningar om rasifierad rekrytering i storstadsområden (Gunnarsson, 2006:164-179) där de intervjuades bild om sin egen diskriminering skilde sig kraftigt från den observerade.

Intervjuer ger alltså en bild av deltagarnas egna uppfattningar om händelser och sitt eget agerande (Merriam, 1994:101), och det ger möjligheter till en större förståelse av vad som driver deltagarna till det observerade beteendet än vad en ren observation ger (Bryman, 2007:187). Dokumentanalys kan ge ytterligare underlag genom att ta in andras tankar och reflektioner om ämnet, och det kan också ge en insikt i hur området utvecklats över tid, vilket kan vara mycket svårt vid både observationer och intervjuer. Dokument kan ge skiftande underlag som helst (Bryman, 2002:359), och det är viktigt att veta vilken typ av material som respektive dokument kan bidra med, men att ta del av reflekterade tankar eller känslor som varit så viktigt att någon tagit sig tid att skriva om det, kan vara väldigt värdefullt. Men att använda sig av kvalitativa metoder, och ta tiden att samla in dataunderlag från olika källor och med olika sätt kan ge fantastiska underlag att använda sig av. Det kan vara mycket kraftfullt att arbeta iterativt utifrån tankarna i *grounded theory* (Bryman, 2002:254, 373), och är sannolikt värt det besvär som det innebär med att göra en vetenskaplig kvalitativ studie utifrån flera insamlingsmetoder.

2. Resultat

Vissa av de tankar och teorier jag haft under delkursens uppgifter har kanske haft en dragning åt ett mer socialpsykologiskt håll med tanke på det fokus på relationer mellan enskilda människor jag tidvis haft i mina analyser (Augustsson, 2005:29-31). Det rimmar dock väl med mitt intresse för symbolisk interaktionism i allmänhet, och min fascination för Erving Goffman och Anthony Giddens i synnerhet.

Att förstå socialt liv är att förstå de processer genom vilka individer tolkar situationer och formar sina handlingar med hänsyn till andra (Augustsson, 2005:31).

Istället för att fortsätta den inslagna vägen med Goffmans rollteorier (Goffman, 2007) valde jag att försöka förstå mina resultat ur ett annat perspektiv. Giddens tankar om modernitet är också väldigt intressanta och skulle kunna komplettera Goffmans rollteorier med en större plattform för social samhällsutveckling. Han beskriver tre aspekter av modern samhällsstruktur (Ritzer, 2008:552). Perspektivet *time and space distanciation* innebär att vi kan kommunicera på avstånd. Tiden för utbyte av information och därmed också kulturell påverkan av andra är inte kopplad till den traditionella uppfattningen om rummet. Det ger upphov till nya former av organisationer och en ytterligare utveckling av rationalitet på ett globalt plan. Det öppnar möjligheter för *disembedding* som ger möjligheter att ha sociala relationer på helt andra sätt än vi varit vana vid. I det moderna samhället använder vi symboler eller expertsystem för att hålla ihop våra relationer över stora avstånd.

Det jag finner ytterst intressant i Giddens teorier är de resonemang om *trust*, tillit, som han anser är av största vikt för att de sociala systemen ska fungera trots att vi inte har människor som påverkar vår vardag fysiskt observerbara omkring oss (Ritzer, 2008:553). Att vi har en abstrakt tillit till systemen istället för till individen stöds i sig av att jag upplever att många är ganska korkat naiva på nätet. Det kopplar rakt in till den form av relationer som sker på bloggar eller andra sociala media där jag tycker mig se att vi har andra sätt att förhålla oss till andra människor, och att vi har en tendens att kunna vara öppnare eller ta större risker när vi inte har våra medmänniskor i det fysiska rummet.

Giddens beskriver också reflekterandet, vilket Ritzer anser är det viktigaste av de tre, med vilken han ser den nya moderniteten på fler sätt. Dels anser han att intimiteten mellan människor utvecklas (Ritzer, 2008:555f) och får nya möjligheter vilket lyfter frågan om etik och moral, vilket jag känt varit nödvändigt i samband med beteendet på nätet. Dessutom pekar han på risker som uppstår i det moderna samhället, vilket är ett ytterligare intressant sätt

att se på vår utveckling. Genom *reflexion* ges vanliga människor möjlighet, eller lockas till detta beteende, att studera och kritisera sin omvärld, de risker som produceras, och de konsekvenser detta ger för vanligt folk (Ritzer, 2008:558). Vanliga människor studerar och granskar samhällsfenomen och blir experter inom speciella områden vilket kan användas för att skapa debatt och driva utvecklingen.

Här finns en uppsjö av flera teoretiska vägar att fortsätta att använda för att förstå vår användning och påverkan av sociala medier. De idéer om reflexiv modernisering (Engdahl Larson, 2006:308) och hur individen förverkligar sig själv och genom reflektion skapar sin egen självbild (Wallace, 2006:191) är till exempel väldigt intressanta i ett Internet-sammanhang med sociala medier och möjligheten till anonymitet och distans.

3. Reflektioner om arbetsprocessen

Om jag skulle göra om undersökningen av våra vanor i sociala medier, så skulle jag definitivt ha planerat processens alla steg från början. Nu förstod jag inte riktigt vad en observation innebar och vad den skulle kunna ge för resultat innan jag började. Det gjorde att jag saknade underlag till observationerna och jag borde ha gjort en kort iteration genom dokumentanalys innan observationssteget för att få fler uppslag och idéer innan datainsamlandet.

Dokumentanalysen skrapade bara på ytan av möjliga dokument som finns att tillgå. Jag gjorde en rätt stor undersökning innan jag hittade de dokument jag använde mig av, men om jag avsatt mer tid till detta steg skulle jag ha försökt hitta ännu bättre och ännu fler dokument vilka kunnat ge mig en högre trovärdighet och kanske en bredare teoretisk bas att stå på.

Jag skulle också ha genomfört fler intervjuer med fler personer, och jag skulle vilja ha gjort ett bättre urval. Nu gjorde jag ett bekvämlighetsurval (Bryman, 2002:313) och intervjuade två personer som kände mig och som tidigare kommenterat på min blogg, och det påverkade samtalet och innehållet. Med fler respondenter att intervjua, med skiftande bakgrunder och med olika relationer till både mig och sociala medier på Internet skulle innehållet sannolikt ha breddats och fått fler dimensioner.

Trovärdigheten skulle behöva höjas, både reliabilitet och validitet, med till exempel fler intervjuade och bättre urval, men också en djupare och trovärdigare dokumentstudie.

Jag skulle också ha behövt gå tillbaka och gjort fler observationer efter intervjun och på så sätt bedrivit ett iterativt arbete på det sätt som också är en så stark del av det framgångsrika kvalitativa forskningsarbetet (Bryman, 2002:254, 373). Det känns som att det finns många lager av information och kunskap inom sociala medier och deras påverkan på det mänskliga beteendet, och dessa behöver skalas av via flera omgångars datainsamling och analys.

4. Referenser

- Augustsson, G., (2005), *Socialpsykologins ansikten*, Studentlitteratur
- Bryman, A., (2002), *Samhällsvetenskapliga metoder*, Liber
- Engdahl, O. & Larsson, B., (2006), *Sociologiska perspektiv*, Studentlitteratur
- Goffman, E., (2007), *Jaget och maskerna*, Norstedts
- Gunnarsson, E red., (2006). *Kors & Tvärs*. Stockholm: Normal Förlag
- Merriam, S. B., (1994), *Fallstudien som forskningsmetod*, Studentlitteratur
- Ritzer, G., (2008), *Sociological Theory*, McGraw Hill
- Silverman, D., (2005), *Doing Qualitative Research*, SAGE Publications
- Wallace, R.A., Wolf, A., (2006), *Contemporary sociological theory*, NJ: Pearsons